

Slovenski računovodski standard 30 (2016)

RAČUNOVODSKE REŠITVE PRI SAMOSTOJNIH PODJETNIKIH POSAMEZNIKIH

A. Uvod

Ta standard je povezan z Uvodom v slovenske računovodske standarde in okvirom SRS ter s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) od 1 do 17 ter 20 do 23. Samostojni podjetniki posamezniki (podjetniki) navedene standarde uporabljajo neposredno pri pripoznavanju, odpravi pripoznanja, merjenju in vrednotenju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju prihodkov, odhodkov, poslovnega izida, denarnih tokov ter gibanja kapitala.

Poleg določb navedenih standardov pa podjetniki dodatno upoštevajo še določila tega standarda.

Pri podjetnikih je pod določenimi pogoji dopustno enostavno knjigovodstvo. Predstavljeno je v prilogi k temu standardu.

B. Standard

30.1. Letno poročilo malega podjetnika obsega bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

Letno poročilo srednje velikega in velikega podjetnika obsega bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala ter pojasnila in razkritja ter poslovno poročilo.

Podjetnik sestavi letno poročilo na podlagi podatkov iz poslovnih knjig ter popisa sredstev in obveznosti do njihovih virov.

30.2. Členitev bilance stanja podjetnika je odvisna od njegove velikosti v skladu s SRS 20 - Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje. Podjetnik pri obveznostih do virov sredstev namesto točke A. Kapital, izkazuje te postavke:

A. Podjetnikov kapital

- I. Začetni podjetnikov kapital
- II. Prenosi stvarnega premoženja med opravljanjem dejavnosti
- III. Pritoki in odtoki denarnih sredstev
- IV. Revalorizacijske rezerve
- V. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti
- VI. Podjetnikov dohodek ali negativni poslovni izid

30.3. Postavke v bilanci stanja podjetnika za zunanje poslovno poročanje je treba razkriti v skladu s SRS 20 – Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje.

30.4. Podjetnik sestavlja izkaz poslovnega izida, kot je določen v SRS 21 - Oblike izkaza poslovnega izida za zunanje poročanje v členu SRS 21.6. (različica I).

Poslovni izid kot razlika med prihodki in odhodki je podjetnikov dohodek, če je prihodkov več kot odhodkov, ali negativni poslovni izid, če je odhodkov več kot prihodkov.

30.5. Postavke v izkazu poslovnega izida podjetnika je treba razkriti v skladu s SRS 21 – Oblike izkaza poslovnega izida.

30.6. Srednje veliki oziroma veliki podjetnik sestavi tudi izkaz denarnih tokov v skladu s SRS 22 - Oblike izkaza denarnih tokov za zunanje poslovno poročanje.

30.7. Srednje veliki oziroma veliki podjetnik sestavi tudi izkaz gibanja kapitala v skladu s SRS 23 - Oblike izkaza gibanja kapitala za zunanje poslovno poročanje.

30.8. Podjetnik sprejema računovodske usmeritve s sklepi. Sklepi se hranijo 10 let po prenehanju opravljanja dejavnosti. Vsak sklep se označi z zaporedno številko po časovnem zaporedju. Že sprejete računovodske usmeritve se lahko spremenijo le z novimi sklepi.

30.9. Poslovne knjige in poročila morajo biti dostopne na sedežu podjetnika. Če vodi njegove poslovne knjige druga pravna ali fizična oseba, ki ima registrirano dejavnost v skladu s klasifikacijo dejavnosti, so lahko poslovne knjige pri njej.

C. Opredelitve ključnih pojmov

30.10. V tem standardu so uporabljeni tile izrazi, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme:

- a) **Podjetnik** je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja na podlagi Zakona o gospodarskih družbah in čigar podjetje ustreza merilom za mikro, male, srednje ali velike družbe, razen malega podjetnika, ki ugotavlja davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov.
- b) **Podjetnikov kapital** je lastni vir financiranja podjetnika. Sestavljen je iz prenosov stvarnega premoženja, revalorizacijskih rezerv, rezerv, nastalih zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti in podjetnikovega dohodka ali negativnega poslovnega izida. Dnevno se lahko tudi spreminja ob vsakem pritoku denarnih sredstev iz gospodinjstva in ob vsakem odtoku denarnih sredstev v gospodinjstvo.
- c) Med sredstvi izkazuje podjetnik tudi **stvarno premoženje, preneseno iz gospodinjstva**.

Č. Pojasnila

30.11. Gospodarske kategorije so pojasnjene v SRS-jih posameznih gospodarskih kategorij (Standardi I) in standardih poročanja (Standardi II), razen če so v tem standardu opredeljene drugače. Podjetnik ne izračunava in ne izkazuje odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek.

30.12. Podjetnik prenese stvarno premoženje iz gospodinjstva med svoje premoženje do dneva priglasitve, lahko pa tudi kasneje. Od drugih oseb brezplačno pridobljena osnovna sredstva pa se po dnevu priglasitve ne morejo obravnavati kot prenosi stvarnega premoženja iz gospodinjstva.

Vrednost opredmetena osnovnega sredstva, pridobljenega s prenosom stvarnega premoženja iz gospodinjstva, je vrednost, ki izhaja iz izvorne listine ali cenitvenega poročila in ne sme presežati poštene vrednosti sredstva.

Ugotavljanje nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, pridobljenih na druge načine, je določeno v SRS 1 in SRS 2.

30.13. Podjetnik lahko prosto razpolaga z denarnimi sredstvi. Podatke o pretokih med svojim podjetjem in gospodinjstvom razkriva v okviru predpisane skupine podjetnikovega kapitala. Če za knjiženje pretokov v gospodinjstvo in iz njega ni ustreznih knjigovodskih listin, jih mora sestaviti sam.

30.14. Kratkoročne poslovne obveznosti so tudi kratkoročne obveznosti do zaposlencev (razen do podjetnika), obveznost za doplačilo akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po davčnem obračunu in obveznosti za prispevke za socialno varnost podjetnika.

30.15. Poslovni izid podjetnika kot razlika med prihodki in odhodki je podjetnikov dohodek ali negativni poslovni izid in se od poslovnega izida družb razlikuje za neobračunane stroške dela podjetnika.

Podjetnik ni v delovnem razmerju, zato zanj kolektivne pogodbe, ki opredeljujejo pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, ne veljajo. Kot stroški podjetnika v zvezi z opravljanjem njegovega dela se v poslovnih knjigah med drugimi stroški pripoznajo le tisti, ki so opredeljeni v predpisih.

30.16. Podjetnik sestavlja knjigovodske listine tudi za knjiženje stroškov (električne energije, ogrevanja, beljenja in podobnega), posebej za podjetje in posebej za gospodinjstvo, če svojih sredstev ne izkazuje v poslovnih knjigah, jih pa hkrati uporablja za poslovne in zasebne namene. Notranja temeljnica stroškov je pisni obračun stroškov, ki se nanašajo na uporabo zadevnega sredstva (ustrezni del stroškov), in s prikazom načina obračunavanja posamezne vrste stroškov

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

30.17. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji XX. xxxxxx 2015. K njemu sta dala soglasje minister, pristojen za finance in minister, pristojen za gospodarstvo. Podjetniki ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2016.

Podjetniki z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 39 – Računovodske rešitve pri malih samostojnih podjetnikih posameznikih (2006).

Priloga o enostavnem knjigovodstvu je sestavni del tega standarda

Priloga

ENOSTAVNO KNJIGOVODSTVO

Podjetnik lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, če je zadoščeno merilom iz Zakona o gospodarskih družbah. Pri tem upoštevajo SRS 30, razen rešitev, ki se nanašajo na poslovne knjige v enostavnem knjigovodstvu.

1. Osnovna načela enostavnega knjigovodstva

1.1. Ne glede na SRS 4 lahko podjetnik ugotavlja stroške materiala po metodi posrednega ugotavljanja porabe s popisom.

Stroški porabljenega materiala se ugotovijo tako, da se od vrednosti zalog na začetku obračunskega obdobja, povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja.

Podjetnik knjiži med obračunskim obdobjem nabavno vrednost kupljenih količin materiala v ustrezni stolpec knjige prihodkov in odhodkov. Na koncu obračunskega obdobja pa uskladi znesek, izkazan v knjigi prihodkov in odhodkov, s spremembo vrednosti zalog, ugotovljeno s popisom količin in njihovim ovrednotenjem po zadnjih nabavnih cenah.

1.2. Stroški amortizacije se lahko izkažejo kar v izkazu poslovnega izida.

1.3. Poslovni izid se ugotovi le računsko po predpisani shemi izkaza poslovnega izida.

1.4. Podjetnikov kapital se ugotovi le računsko kot razlika med stanjem popisanih sredstev in obveznosti.

2. Poslovne knjige in letno poročilo

2.1. Poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva so knjiga prihodkov in odhodkov z vključeno ali posebej vodeno evidenco terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev, knjiga ostalih terjatev, knjiga ostalih obveznosti in register opredmetenih osnovnih sredstev.

2.2. Knjiga prihodkov in odhodkov ima stolpce najmanj po vrstah prihodkov in odhodkov, kar skupaj z drugimi evidencami ter popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov omogoča sestavitev izkaza poslovnega izida. V isti knjigi se lahko evidentirajo tudi terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev.

2.3. V knjigah ostalih terjatev in ostalih obveznosti se ločeno evidentirajo posamezne vrste terjatev in obveznosti, katerih posledica niso prihodki in odhodki. Teh knjig ni treba voditi, če se v evidenci terjatev in obveznosti iz kupoprodajnih razmerij zagotavljajo tudi podatki o ostalih terjatvah in obveznostih. Na začetku obračunskega obdobja se v knjigi ostalih terjatev in ostalih obveznosti prenesejo začetna stanja terjatev in obveznosti iz ustreznih popisnih list.

2.4. Register opredmetenih osnovnih sredstev se vodi v obliki vnaprej vezane knjige ali računalniško. V njem mora imeti vsako opredmeteno osnovno sredstvo svojo registrsko številko.

2.5. Letno poročilo malega podjetnika, ki vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva obsega bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.